

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Fortuinstraat

Oostende, West-Vlaanderen

2024^E19

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

BUREAUONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Aaron Willaert

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	6
1.4 Conclusie	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuwe meergezinswoning in Oostende. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 435 m², over het volledige projectgebied worden bodemingrepen voorzien.

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied situeert zich binnen de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Oostende. Het terrein situeert zich noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 100m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 300 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024 ^E 19	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 48948	Y ₁ : 213846
	X ₂ : 49043	Y ₂ : 213194
KADASTER	Oostende, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 1459r, 1457d, 1458d, 1458c Figuur 1	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 2	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwe meergezinswoning waarvan een deel onderkelderd is aan de Fortuinstraat in Oostende. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 435 m², op heden is het terrein braakliggend.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in de kustpolders, net ten zuiden van de stad Oostende. Het terrein is gelegen op de overgang van een dichtgeslibde getijdengeul in het zuiden en een wadgebied in het noorden. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer met betrekking tot bodemopbouw of bewaringscondities. Het hoogtemodel lokaliseert het projectgebied op een hoogteligging van ca. 5 m TAW.

Op het cartografisch materiaal is te zien dat het onderzoeksgebied zich ten zuiden bevindt van het historische stadscentrum van Oostende. Op de Deventerkaart is te zien dat het terrein zich bevindt binnen het poldergebied. Er zijn nog geen stadsversterkingen afgebeeld. Deze worden pas in de tweede helft van de 16e eeuw aangelegd en betreffen in eerste instantie voornamelijk aarden wallen. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog wordt Oostende namelijk een belangrijke uitvalsbasis voor de Staatsen. Dijken worden doorgestoken en terreinen worden terug onder water gezet om zo de opmars van de vijand te bemoeilijken. Zo wordt ook de omgeving van het onderzoeksgebied geïnundeerd. Gedurende de 17e eeuw worden de stadsversterkingen verder uitgebouwd. Pas in de 18e eeuw wordt de zuidelijke omgeving van de stad terug ingedijkt en geschikt gemaakt voor permanentere bewoning. Op de Ferrariskaart is te zien dat het projectgebied bestaat uit weiland. Mogelijk snijdt het oostelijk terreindeel een waterloop aan. Op de 19e-eeuwse kaarten is binnen de projectgrenzen nog steeds geen bebouwing afgebeeld kent de stad een zuidelijke terreinuitbreiding. In deze periode komt het projectgebied tot ontwikkeling. Het plangebied lijkt niet samen te vallen met militaire infrastructuur. Tot recent was het terrein volledig volgebouwd. In 2011 werd deze bebouwing afgebroken.

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn reeds meerdere archeologische onderzoeken uitgevoerd. Deze zijn echter allen gesitueerd binnen de historische kern van Oostende, ten noorden van het huidige onderzoeksgebied. De waarnemingen betreffen voornamelijk enerzijds resten van laatmiddeleeuwse en jongere bewoning of artisanale activiteiten en anderzijds delen van de vroegmoderne stadsversterkingen. Bij verschillende onderzoeken in de binnenstad werden eveneens meerdere tientallen inhumaties aangetroffen waarvan een deel in verband gebracht kan worden met het Beleg van Oostende in het begin van de 17e eeuw. Ter hoogte van de zuidelijke stadsuitbreiding is onderzoek schaars. Relatief recent zijn bij een proefsleuvenonderzoek iets verder ten zuidoosten van het projectgebied enkel recente verstoringen vastgesteld.

Concreet dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een beperkte trefkans inzake archeologisch erfgoed. Op basis van de eerder lage archeologische verwachting, in combinatie met de bebouwde toestand tot 2011 én de beperkte oppervlakte, kan een vrijgave van het terrein gemotiveerd worden.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Vaartstraat worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen.

Ter hoogte van het onderzoeksgebied dient rekening gehouden te worden met het feit dat het terrein voor de ontwikkeling van het zuidelijke stadsdeel vermoedelijk minder geschikt was voor permanente bewoning. Op cartografische bronnen is te zien dat het terrein in gebruik is als nattere weidegrond en vermoedelijk nog enigszins onderhevig was aan overstroming. Het doorsteken van de dijken in het kader van de Tachtigjarige Oorlog heeft er voor gezorgd dat de omgeving nog lange tijd als inundatiegebied heeft gefungeerd.

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 435 m², deze oppervlakte is te beperkt om de verwachte sporen in een passend ruimtelijk kader te kunnen onderzoeken.

Tevens dient rekening gehouden te worden met het feit dat het projectgebied tot recent volledig volgebouwd was. Ongetwijfeld zal deze bebouwing en verharding reeds een impact gehad hebben op het bodemarchief.

Op basis van de lage archeologische verwachting, de beperkte oppervlakte om de te verwachten sporen in een duidelijk ruimtelijk kader te bestuderen én de vermoede mate van verstoring, wordt een verderschrijdend onderzoekstraject niet nuttig geacht.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwe meergezinswoning aan de Vaartstraat in Oostende. Op basis van de bureaustudie kan gesteld worden dat de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek zeer beperkt is. Een doorlopend onderzoekstraject wordt als weinig zinvol beschouwd.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

